

קו לחינוך

הקו שלך למידע חינוכי

גיליון 496 | י"ד טבת תש"ע | 31.12.09 | משוגר למנויים בלבד | kav1@bezeqint.net | www.kavnet.co.il
מו"ל ועורכת: סיגל בן ארצי | עריכה: מיכל חביב | המערכת: היסמין 1 רמת אפעל | טל. 03-6354484 | פקס. 03-6354490

משרד החינוך מנסה למנוע את קיום "יום האלכוהול"

תומכים בקיום האירוע. קבוצה אחרת טוענת, כי היום נערך כמחאה על הגבלת גיל רכישת האלכוהול. הקבוצות מנחות את בני הנוער להכניס ביום האלכוהול אל שטח בתיה"ס משקאות חריפים, שאותם ישתו במהלך יום הלימודים. באינטרנט גם הופץ מיקומם של "מרכזי שתייה" בבתיה"ס השונים ברחבי הארץ וסמוך להם. משה"ח מנסה בשבועות האחרונים "להקדים תרופה למכה" ולמנוע את קיום יום האלכוהול. במכתב למנהלי בתיה"ס העל יסודיים בנושא, מציין מנכ"ל המשרד, שמשון שושני, כי מאז החלה ההתארגנות, בחודש אוגוסט, הצטרפו אליה אלפי בני נוער. שושני ממליץ למנהלים לנצל את ההתארגנות לשיח פתוח עם התלמידים, ולהכין את הצוותים החינוכיים לשיחות בכיתות. כמו כן ממליץ שושני למחנכים ולמורים לבדוק באתר הפייסבוק מהם המסרים האחרונים שבני הנוער מעבירים לגבי יום האלכוהול.

(המשך בעמ' 2)

קבוצה של בני נוער, המכנה את עצמה "שבועת הימים", הכריזה לאחרונה ברשת החברתית "פייסבוק" על ה-3.1.2010 כעל "יום האלכוהול" בבתיה"ס העל יסודיים. בתאריך זה מתכננים התלמידים להגיע לבתיה"ס לאחר ששתו אלכוהול, ואף להחדיר לשטחם משקאות חריפים. יש לציין, כי מאז ההכרזה של הקבוצה הכריזו ברשת החברתית קבוצות נוספות על יוזמות דומות. לכל אחת מהיוזמות הצטרפו אלפי בני נוער. הקבוצות מציינות מספר תאריכים נוספים ליום האלכוהול, למשל 5.1.2010 ו-15.1.2010, אולי במטרה להטעות את משה"ח ולפגוע בהיערכותו.

על פי אחת מהקבוצות, יום האלכוהול הוא מחאה על הצביעות של המדינה ומשה"ח כלפי בני הנוער. בדף הקבוצה כותבת יוזמת יום האלכוהול; "מצד אחד כולם נורא מוטרדים מעתיד הנוער ומצד שני מקצצים לנו שעות לימוד בבתיה"ס שנה אחר שנה". בדף מדווח על סקר שערכה הקבוצה לגבי רמת התמיכה ביום האלכוהול, ונטען כי מרבית בני הנוער (65%)

מחקר; תלמידי כיתות ו' דיווחו על אלימות מילולית של מורים

את הפגיעה והמבוכה שנגרמו להם. החוקרת מציינת, כי התקיפות המילוליות אינן הוגנות, במיוחד במצבים שבהם המורה מתייג תלמיד או פוגע בזכותו לפרטיות, וכן במצבים שבהם המורה אינו מבדיל בין התנהגות פרועה של תלמיד ובין טעויות שמקורן בקשיי הלמידה שלו.

יש לציין כי במחקר דווח לא מעט על אירועים של אלימות מילולית, שבהם היו מעורבים מורים לחינוך גופני. תלמידים שהשתתפו במחקר, במיוחד בנות, דיווחו על מורים לחינוך גופני, שלעגו להם בפני חבריהם על מגבלות גופניות שונות או על עודף משקל.

יו"ר המועצה לשלום הילד, ד"ר יצחק קדמן, אמר בישיבת ועדת החינוך, כי מרבית המורים אינם אלימים. "יחד עם זאת, הפגיעה של אותו מיעוט של מורים אלימים היא קשה". לדבריו, יש לנקוט אפס סובלנות כלפי כל אלימות מילולית, של תלמידים או מורים.

יו"ר ועדת החינוך, חבר הכנסת זבולון אורלב, אמר בישיבת הוועדה, כי אין לסבול אלימות מילולית של מורים כלפי תלמידים. עם זאת הוסיף אורלב, כי יש לתת למורים כלים להתמודד עם בעיות משמעת בכיתה. לדבריו; "יש לנו עניין עמוק לחזק את סמכות המורים, ומחויבות עמוקה לשמור על מעמד המורה. אין תהליך חינוכי ללא סמכות מורים והורים. יש להתייחס להתמודדות המורה עם בעיות משמעת כנושא מקצועי בתהליך הכשרת המורים והשתלמותם".

ועדת החינוך של הכנסת דנה השבוע באלימות מילולית של מורים כלפי תלמידים. בפני הוועדה הוצג מחקר שערכה ד"ר ברנדה גייגר, מרצה ופסיכולוגית חינוכית במכללה האקדמית גליל מערבי, בנושא "אלימות מילולית ורגשית בין מורה לתלמיד בכיתות ו'". ד"ר גייגר ערכה את מחקר במשך שנתיים, בקרב 232 תלמידי כיתות ו', בעשרה מתנ"סים ברחבי הארץ, שנבחרו אקראית. ד"ר גייגר ערכה עם התלמידים ראיונות קבוצתיים ואישיים. בראיונות התבקשו התלמידים להגדיר מהי אלימות מילולית, ואחר כך תיארו חוויות אישיות שהיו להם עם מורים שהפגינו אלימות מילולית. הראיונות תועדו והוקלטו. המחקר תוקצב על ידי מכון מופ"ת ומכללת בית ברל.

במחקר נמצא, כי כל התלמידים טענו שנפגעו בעצמם או היו עדים לפגיעה בחבריהם, מצד מורה שהפגין אלימות מילולית. "מסתבר, כי מורים פוגעים בתלמידים הרבה יותר ממה שחושבים", מציינת ד"ר גייגר בדו"ח המחקר.

לדבריה, המורים אינם עושים לעתים את ההבחנה בין הערה חינוכית לתלמיד, למשל על כך שלא למד, ובין פגיעה אישית. התלמידים שהשתתפו במחקר תיארו אירועים שבהם מורים לעגו להם על המראה הפיזי, כישוריהם הלימודיים, עדתם, מוצאם ואף על הוריהם. כמו כן דיווחו התלמידים על מורים שקיללו אותם. התלמידים ציינו, כי אירועי האלימות המילולית נעשו לרוב בנוכחות כל תלמידי הכיתה, ותיארו

מנהלי בתיה"ס יחויבו לדווח על אירועי אלימות גם לרשות המקומית

לאלימות, ואת ההכרח לספק מוגנות לכל תלמיד שבבית"ס. עוד נמסר, כי במפגש התבקש סער לתקן את הנוהל, שעל פיו על מנהל ביה"ס לדווח למשה"ח בלבד על אירועים אלימים, ויחייב את המנהלים להודיע על כל אירוע כזה גם לרשות המקומית. הבקשה הועברה לטיפולו של מנכ"ל משה"ח, שמשון שושני.

הנהלת איגוד מנהלי המחלקות לחינוך נפגשה לאחרונה עם שר החינוך, גדעון סער. יו"ר האיגוד, אבי קמינסקי, סקר בפני שר החינוך את פעילות האיגוד. במפגש נדון, בין היתר, נושא האלימות בביתיה"ס. מהאיגוד נמסר, כי שר החינוך הדגיש בדבריו את עיקרון אפס הסובלנות

משרד החינוך מנסה למנוע את "יום האלכוהול"

(המשך מעמ' ראשון)

ביתיה"ס שיפעלו על פי הוראות משה"ח והנחיות המחוז בנושא זה. כמו כן ביקש מנהל המחוז מהמנהלים לדווח לו ולפיקוח הכולל על כל אירוע חריג בביתיה"ס ביום האלכוהול. במחוז צפון גויסה מועצת הנוער והתלמידים המחוזית למאבק ביום האלכוהול. המועצה פרסמה הודעה, שבה היא מביעה את התנגדותה לאירוע. בהודעה נכתב בין היתר: "מועצת התלמידים והנוער המחוזית רואה ביוזמה, כמו יוזמת יום האלכוהול, אירוע המסכן את בני הנוער ומפר את האיזון בחיי היום-יום, במיוחד כאשר מדובר באירוע המוני, שאין יודעים מי עומד מאחוריו. מועצת התלמידים והנוער המחוזית מצרה על כך שמישהו מנסה לנצל את בני הנוער לתועלת עמומה, מסתורית ומיותרת. אנו יוצאים כנגד כל יוזמה אשר עלולה לסכן בני אדם או שמנסה להראות את בני הנוער של מדינת ישראל כהולכים כעדר, מבלי לשאול מי מוביל או למען איזו מטרה". מועצת הנוער והתלמידים של מחוז צפון גם מפעילה אתר ופורום בנושא יום האלכוהול בפורטל צפונט.

מנהל מחוז חיפה, אהרון זבידה, החליט למנוע את קיום יום האלכוהול, והעביר בשבוע שעבר למנהלי בתיה"ס העל יסודיים במחוז הנחיות מפורטות ומחמירות להתנהלות לקראתו ובמהלכו. זבידה הנחה את המנהלים להסביר לכל התלמידים את הסכנות הטמונות בשימוש באלכוהול, ולשתף את מועצות התלמידים בביתיה"ס בפעילות הסברה זו. כמו כן הנחה זבידה את המנהלים לשתף את כלל ההורים בפעילות הבית ספרית בנושא, ולא רק את ועד ההורים, ולהדגיש בפניהם את אחריותם האישית כלפי ילדיהם.

זבידה גם הורה למנהלים להזהיר את התלמידים, כי מי שיגיע ביום האלכוהול לביתיה"ס שתוי, או שיימצא ברשותו אלכוהול, יענש במלוא חומרת הדין. העונש יהיה השעיה מביתיה"ס או אף הרחקה לצמיתות. מנהל המחוז הורה למנהלים להעביר להורים את המידע על העונשים, כדי שידעו מראש מה מצפה לילדיהם באם ייתפסו שותים או נושאים משקאות חריפים בשטח ביתיה"ס. מנהל מחוז חיפה הבטיח, כי המחוז יעניק גיבוי מלא למנהלי

ציבור המורות והמורים מוזמן

לטקס הסרת הלוט, קריאת רחוב ע"ש

המורה נחיה

ביום ראשון, ב' בשבט תש"ע 17.1.10 בשעה 16:00

ברחוב התאנה, יהוד

ביוזמת מר יוסי בן דוד, ראש העיר יהוד ובהשתתפות: הגב' רונית תירוש ח"כ,

גב' ורד סוויד, יועצת ראש הממשלה לענייני חברה ורווחה,

גב' ורד אחידב עזריאל, מנהלת ב"ס "רמז", יהוד

חברי מועצת העיר, אישי ציבור, מפקחות

www.hamoranecha.co.il

מעניין לדעת

■ **מי יודע מהו תקציב ביה"ס? – כנראה אף אחד – בדו"ח מרכז אדווה, שפורסם בשבוע שעבר, מיוחד אחד הפרקים לנושא "מי יודע מהו תקציב ביה"ס?".**

הדו"ח קובע, כי אין למעשה גורם – בממשלה, בשלטון המקומי או במערכת החינוך, שיש לו את המידע המלא מהו תקציב ביתיה"ס. בדו"ח נטען, כי המקורות הכספיים המשמשים את ביתיה"ס הם רבים ומגוונים, והמידע עליהם מבוזר מאוד. על פי הדו"ח, משה"ח מעניק לביתיה"ס שעות תקן, שלפיהן מעסיק המנהל את המורים. ערכה של שעת תקן משתנה על פי שכר המורה המלמד אותה, הנקבע בהתאם לוותק ולהשכלה. מכך יוצא, שתקציב של 100 שעות תקן בבית"ס אחד אינו שווה לתקציב של 100 שעות תקן בבית"ס אחר.

כמו כן מקבלים בבית"ס, הנמצאים ברשויות מקומיות מבוססות, תקצוב לשעות הוראה נוספות מהתקציב היישובי. בדו"ח מצוין, כי בשל מבנה התקציב השונה בכל רשות מקומית, לא ניתן לדעת כמה הן מקצות לכל בית"ס ובאילו תחומים. גורם נוסף המקשה על חישוב מדויק של תקציב ביה"ס הוא העובדה שהתקציב מורכב גם משירותים שונים, שאינם גלומים בשעות הוראה, כמו שכרו של צוות המינהלה.

כמו כן, ישנם בבית"ס רבים הגובים כספים מההורים עבור תוכניות לימודים נוספות, מגייסים כספים מתורמים או משכירים כיתות ואולמות למטרות שונות. על פי הדו"ח, הלמ"ס ניסה לערוך ב-2001 סקר על סך ההכנסות של ביתיה"ס ממקורות שמחוץ למשה"ח, אך נכשל, והסקר נגנז.

זה"ב"ל אזורות

משרד החינוך רואה בחינוך לזהירות ולבטיחות בדרכים משימה לאומית שמטרתה להגביר את הבטיחות של כל עוברי הדרך ולהפחית את ההיפגעות בתאונות דרכים. אגף זהירות ובטיחות בדרכים במשרד החינוך מפתח תכניות לימודים וחומרי למידה על מנת להכשיר את התלמידים להתנהגות בטיחותית ואחראית בדרכים. בימים אלה גיבש האגף לזהירות ולבטיחות בדרכים יחידת לימוד חדשה העוסקת בשילוב לימוד בבטיחות בדרכים עם לימודי האזורות. יחידת הלימוד נקראת "זה"ב של אזורות - סוגיות בבטיחות בדרכים ובתורת האזורות" והיא תילמד בכיתות ט' כיחידת בחירה במסגרת מקצוע האזורות במחצית השנייה של שנת הלימודים בהיקף של 15-20 שעות.

פרקי התכנית:

- הדינמיקה של תהליך חקיקת חוק וקביעת תקנות תעבורה
- מהותם של חוקי התעבורה
- מדוע אנשים לא מצייתים לחוק התעבורה?
- אכיפה וענישה
- ערכים, מוסר ואחריות בדרך

מידע נוסף ניתן לקבל באתר של האגף לזהירות ולבטיחות בדרכים ומצוות הפיקוח וההדרכה של האגף במשרד החינוך

כתובת האתר:

<http://cms.education.gov.il/educationcms/units/zahav>

גם בארה"ב; דרושים מורים המסוגלים להכשיר את התלמידים למאה ה-21

ואנשי השטח עדיין מטילים ספק ביעילות ובאיכות של המסלולים האלטרנטיביים לעומת המסלולים הרגילים.

שנות רבה בין התלמידים

בנייר העמדה נטען, כי יש די והותר מורים בעלי כישורים, המאפשרים להם לצייד את התלמידים המבריקים בכיתה בכלים להצלחה בחיים. לעומת זאת, אין מורים רבים בעלי כישורים המאפשרים להם לצייד את כל תלמידיהם בכלים כאלו.

על פי נייר העמדה, הכישורים הנדרשים לשם כך הם: היכולת לעבוד ביעילות עם תלמידים ברמות למידה שונות, כולל תלמידי החינוך המיוחד; היכולת להקנות למתבגרים אוריינות שפה ברמה משביעת רצון; היכולת לעשות שימוש בהערכה כדי לקדם למידה משמעותית; היכולת להעביר ידע ברמה מספקת ובצורה מובנת בתחום הדעת.

על פי המסמך, בכיתה טיפוסית בחינוך העל יסודי בארה"ב קיימת כיום שונות בין תלמידים יותר מאשר בעבר. המורים חייבים להיות בעלי כישורים, המאפשרים להם להתאים את ההוראה לתלמידים עם מגוון רחב של צרכים לימודיים ויכולות, למשל תלמידים שאינם שולטים באנגלית או בעלי ליקויי למידה. במסמך מצוין, כי בשנים 2005-1995 חל גידול של 57.2% במספר התלמידים האמריקנים שאינם שולטים באנגלית.

בסקר שנערך ב-2008 בארה"ב, ציינו 49% ממורי החינוך העל יסודי כי אינם מצליחים ללמד ביעילות את כל תלמידיהם, בגלל השונות הרבה ביניהם. המורים טענו, כי לא קיבלו הכשרה מספקת ללמד תלמידים שהשונות ביניהם רבה.

כדוגמה להכשרה הנותנת מענה לשונות בין תלמידים, מסופר במסמך על מסלול ללימודי הוראה, שנפתח לפני מספר שנים באוניברסיטת פורטלנד באורגון. במסלול משולבות הכשרות להוראה בחינוך המיוחד ולהוראה בחינוך העל יסודי. בנוסף לקורסים תיאורטיים, כולל המסלול גם התנסות בת 800 שעות בהוראה, בכיתות שבהן השונות בין התלמידים גבוהה. במסגרת המסלול, הסטודנטים לומדים כיצד להעביר תכנים בדרכים שונות לתלמידים ברמות שונות ומתרבויות שונות, וכיצד להקנות כישורי אוריינות לתלמידים שעדיין מתקשים בקריאה בביה"ס העל יסודי. על פי נייר העמדה, המורים בוגרי התוכנית מצליחים לשפר את הישגי התלמידים המצטיינים והמתקשים בכיתות שבהן הם מלמדים.

כתובת נייר העמדה המלא;

<http://www.all4ed.org/files/TeachingForANewWorld.pdf>

הארגון האמריקני "ברית למען חינוך מצוין" (Alliance for Excellent Education) פרסם לאחרונה נייר עמדה שכותרתו – "הוראה למען עולם חדש; הכשרת מורים בחינוך העל יסודי להוראה המכינה לקראת לימודים גבוהים וקריירה". הטענה המרכזית בנייר העמדה היא, שלמורים בחינוך העל יסודי בארה"ב חסרה ההכשרה הנדרשת כדי לעצב בוגר תיכון, שיוכל לתפקד בהצלחה בעולם של גלובליזציה, חדשנות טכנולוגית ושוקי עבודה משתנים. בברית למען חינוך מצוין חברים אנשי חינוך ואנשי ציבור. בראש הארגון עומד מושל מדינת מערב וירג'יניה לשעבר, בוב ווייס, שפעל במסגרת תפקידו זה לשיפור מעמד המורה ושכרו.

מטרת הארגון היא להביא לשיפור מערכת החינוך העל יסודי בארצות הברית, כך שכל בוגר תיכון יהיה מצויד בכישורים הנדרשים כדי להמשיך ללמוד במכללה, או לרכוש במוסד על תיכוני אחר מקצוע שיאפשר לו לפרנס את משפחתו בכבוד.

בנייר העמדה מצוין, כי חוקרים וקובעי מדיניות החינוך עדיין לא גילו מהי הרפורמה, הנדרשת בהכשרה להוראה, כדי לעמוד ביעד זה. עוד נטען, כי קיים ליקוי בסיסי בתוכניות ההכשרה להוראה בארה"ב. בסקר שנערך ב-2008 בקרב מורים חדשים, ציינו רק 44% מהם כי הם מרגישים מוכנות ללמד. בקרב המורים החדשים בבתי"ס העל יסודיים היה האחוז אף נמוך יותר.

שונות הולכת וגדלה בקרב המתכשרים להוראה

נייר העמדה מתייחס, בין היתר, לשינוי הגדול שחל במאפייני הסטודנטים להוראה בשנים האחרונות, שתוכניות ההכשרה להוראה לא נותנות עליהם את הדעת מספיק. מדובר במגמה מעניינת, שניצנים לה ניתן למצוא גם בישראל. על פי המסמך, עד לאחרונה היה המועמד הטיפוסי ללימודי הוראה בארה"ב – "צעירה לבנה, בת 18, מהמעמד הבינוני". כיום כבר אי אפשר לתאר דמות טיפוסית של המועמד להוראה. כך, למשל, ניתן למצוא בין הפונים ללימודי הוראה מהנדס שחור בן 27, המבקש ללמד בשכונה הענייה שממנה צמח, לצד פוליטיקאית לשעבר בת 60. מחברי המסמך טוענים, כי יש להתאים את ההכשרה להוראה לסטודנטים בעלי כישורים מגוונים וניסיון חיים, שלא הגיעו להוראה בעבר.

כמו כן על ההכשרה להוראה להקנות למורים כישורים הניתנים למדידה להוראה אפקטיבית, שמתאימה ליכולות התלמידים. מערכת הציפיות מכל מורה צריכה להיות אחידה, אולם דרכי ההכשרה יכולות להיות מגוונות.

הכשרה אלטרנטיבית כפתרון למחסור במורים

בנייר העמדה מצוין, כי במערכת החינוך בארה"ב קיים מחסור במורים, במיוחד לחינוך מיוחד, מדעים ומתמטיקה. הבעיה חמורה ביותר בבתי"ס המשרתים אוכלוסייה ממעמד נמוך, שבהם תנאי העבודה קשים יותר מאשר בבתי"ס מבוססים. כדי לפתור בעיה זו, נפתחו בשנים האחרונות כמעט בכל מדינה בארה"ב מסלולי הכשרה להוראה אלטרנטיביים, למשל מסלולים מקוצרים או מסלולים הכוללים למידה מרחוק, בנוסף למסלולים הרגילים במכללות ובאוניברסיטאות. בשנים 2006-2001 כמעט הושלש מספר הלומדים במסלולים האלטרנטיביים. למרות זאת, החוקרים, קובעי המדיניות

מנח"ה - מערכת ניהול חוגים והדרכה מבית "אור-סופט - מערכות מידע"

מערכת רישום הפקת קבלות וחשבוניות מס חיובי אשראי והוראות קבע חישובי שכר מערך שיווק SMS, דוא"ל ניהול מלאי מחשקים להנה"ח ושכר ועוד פתרונות לניהול יעיל ופשוט

אור סופט
מערכות מידע

לפרטים לחץ על הקישור 3220 השמאלי על העיתון

■ מרבית בתי"ס המצטיינים במדעי המחשב – מיישבים מבוססים במרכז – מפמ"ר מדעי המחשב, ד"ר אבי כהן, פרסם לאחרונה את רשימת התיכונים שהצטיינו בבחינת הבגרות במדעי המחשב בתשס"ט. הקריטריונים הנדרשים כדי להיכלל ברשימה הם; ציון ממוצע 80 ומעלה בבחינה ולפחות 30 תלמידים במגמה, או ציון ממוצע 85 ומעלה ולפחות 20 תלמידים במגמה.

רשימת המצטיינים במדעי המחשב בתשס"ט מונה 29 תיכונים. הרשימה ארוכה משמעותית מאשר בשנים קודמות. כך, לדוגמה, מנתה הרשימה בתשס"ח 17 תיכונים. יש לציין, כי מרבית התיכונים המופיעים ברשימה הופיעו בה גם בשנים הקודמות. מדובר בדרך כלל בבתי"ס בערים מבוססות במרכז הארץ או

רשימת התיכונים המצטיינים בבגרות במדעי המחשב בתשס"ט

שם התיכון	היישוב	ציון ממוצע בבחינה	שם התיכון	היישוב	ציון ממוצע בבחינה
עירוני הראשונים	הרצליה	96.27	היראלי העברי	חיפה	82.97
אמית כפר בתיה	רעננה	94.96	בליך	רמת גן	82.64
כצנלסון	כפר סבא	89.39	דה-שליט	רחובות	82.50
ליד האוניברסיטה	ירושלים	88.88	ליאו בק	חיפה	81.86
אביב	רעננה	88.29	מקיף למדע ואומנויות	חדרה	81.75
יצחק בן צבי	קריית אונו	87.29	אילון	חולון	81.68
עירוני ה'	ראשון לציון	87.04	עירוני ח'	ראשון לציון	81.67
מור מטרופוליס	רעננה	86.87	בן גוריון	מדרשת רופין	81.55
אילן רמון	הוד השרון	86.70	מקיף דיר חנא	דיר חנא	81.29
ביה"ס האיטלקי	חיפה	85.99	קריית חינוך דרור	בני דרור	81.07
אוסטרובסקי	רעננה	85.39	נזירות סט ג'וזף	נצרת	81.03
על"ה למדעים	לוד	85.04	עירוני י"ד	תל אביב	80.97
הדרים	הוד השרון	84.88	קריית שרת	חולון	80.86
מדעים ואומנויות	ירושלים	84.40	יהוד	יהוד-נווה מונסון	80.85
יגאל אלון	רמת השרון	84.06			

■ כיתת כתו"ם ראשונה נפתחה במגזר הערבי – כיתת כתו"ם – כיתה, תלמיד ומורה, נפתחה לאחרונה בשכבת ז' בחטיבת הביניים אלסאלאם בטייבה. הכיתה נפתחה במסגרת פרויקט כתו"ם, שאותו מוביל מזה כשש שנים מכון דוידסון לחינוך מדעי במכון ויצמן למדע. במסגרת הפרויקט חולקו מחשבים ניידים לתלמידים ולמורים והותקן חיבור אלחוטי לאינטרנט בכיתה. המחשבים הניידים משולבים בלמידה בביה"ס ובבתי התלמידים. הכיתה שנפתחה בטייבה היא הראשונה מהמגזר הערבי המצטרפת לפרויקט. מביה"ס נמסר, כי המחשבים חולקו לתלמידי כיתת המצטיינים, שמקבלים תגבור לימודי במקצוע מדעי המחשב במשך ארבע שעות שבועיות. עוד נמסר, כי המורים הנוטלים חלק בפרויקט השתתפו בהשתלמות בנושא "שילוב המחשב בהוראה", שהעבירה מדריכה

מביה"ס נמסר, כי המחשבים חולקו לתלמידי כיתת המצטיינים, שמקבלים תגבור לימודי במקצוע מדעי המחשב במשך ארבע שעות שבועיות.

ממכון דוידסון. כמו כן, חיברו התלמידים כהכנה לפרויקט אמנה לשימוש אתי, נכון ומוגן במחשבים, וחתמו עליה. בפרויקט מחשב כתו"ם משתתפים השנה כ-1,200 תלמידים מ-35 כיתות, ב-15 בתי"ס ברחבי הארץ. בנוסף לטייבה מתקיים הפרויקט ביקנעם, קריית אתא, כפר ורדים, רעננה, יבנה, אשדוד, כפר סבא, כרמיאל, מגדל העמק וראש העין.

בטקס חלוקת המחשבים בבי"ס אלסאלאם השתתפו מנהל ביה"ס, אברהם עבד אלקאדר, בכירים בעיריית טייבה, מרכז הפיקוח על המגזר הערבי במחוז מרכז, טארק אבו חגילה, ראש היחידה לתלמידים במכון דוידסון, ד"ר יהודה בן חור, מנהל פרויקט מחשב כתו"ם, אבי ברנשטיין, הממונה על התקשוב במחוז מרכז, רבקה גרינר, ומפקחת מדע וטכנולוגיה במחוז, ד"ר נורית בר יוסף.

■ מחשבים ניידים חולקו ל-119 מורים באשקלון – 119 מורים מ-5 בתי"ס יסודיים באשקלון קיבלו בשבוע שעבר מחשבים ניידים, במסגרת פרויקט "מחשב נייד לכל מורה". בתי"ס הם;

בבתי"ס פרטיים. כך, למשל, לרעננה ארבעה תיכונים ברשימה, לחיפה שלושה, ולירושלים, ראשון לציון והוד השרון – שניים. ברשימה שלושה תיכונים בלבד מהמגזר הלא יהודי, מהם שניים פרטיים – ביה"ס האיטלקי בחיפה ובי"ס נזירות סנט ג'וזף בנצרת, ואחד בלבד של החינוך הרשמי – מקיף דיר חנא.

הראל, נווה דקלים, ברנע, ארלוזורוב וסיני. המורים גם השתתפו בקורס הדרכה בן כ-120 שעות בנושאים; הפעלת המחשב, שילוב המחשב בהוראה פרונטאלית ושימוש במקורות מידע באינטרנט.

בטקס חלוקת המחשבים הניידים השתתפו ראש עיריית אשקלון, בני וקנין, מזכ"ל הסתדרות המורים, יוסי וסרמן, מנהלת מחוז דרום, עמירה חיים, מנהל גף יישומי מחשב במשה"ח, רוני דיין, ונשיא קרן אתנה, שיזמה ומנהלת את הפרויקט, אורי בן ארי. הפרויקט נתמך על ידי משה"ח, הסתדרות המורים, קרנות, עמותות וחברות בתחום המחשוב. עד כה חולקו במסגרת הפרויקט מעל ל-1,800 מחשבים ניידים ב-14 יישובים.

■ 1,000 תוכנות הוענקו לתלמידי כיתות א' בעכו ובמטה אשר – "שותפות 2000 גליל מערבי" של הסוכנות היהודית, בשיתוף עם חברת קומפדיה, העניקו החודש את התוכנה JLAND ל-1,000 תלמידי כיתות א' בבתי"ס בעכו ובמועצה האזורית מטה אשר. 1,000 תוכנות נוספות הוענקו לתלמידי כיתות א' בבתי"ס יהודיים בקהילות במרכז ארצות הברית.

מדובר בתוכנה אינטראקטיבית, שבאמצעותה יכול המשתמש לבנות לעצמו דמות וסביבה יהודית, ללמוד על ההיסטוריה של העם היהודי ושל ארץ ישראל, ולשחק עם ילדים בני גילו מהארץ ומהקהילות היהודיות בחו"ל.

בתוכנה משולבים סיפורים, שירים, חידונים, פאזלים של אתרים בארץ ישראל, "מכונת זמן" וירטואלית, שבה מתוארים אירועים בהיסטוריה של ארץ ישראל, ועוד. אחת ממטרות התוכנה היא לחזק את הזהות היהודית וליצור חיבור בין תלמידי הכיתות הנמוכות בבתי"ס היהודיים בחו"ל לבין תלמידים בני גילם בישראל.

התוכנות חולקו במסגרת פרויקט הכיתות התאומות (Twinning). במסגרת הפרויקט לומדות כיתות מבתי"ס בגליל המערבי וכיתות בבתי"ס יהודיים בארצות הברית על נושאים משותפים, ומקיימות קשרים באמצעות האינטרנט. בפרויקט משתתפות השנה 48 כיתות בגליל המערבי.

■ התלמידים יבחרו את הציפור של הצפון – מחוז צפון והמשרד לאיכות הסביבה מפתחים בימים אלה פרויקט לימודי בנושא ציפורים, שיתקיים בשנת הלימודים הבאה. הפרויקט יכלול תוכנית לימודים וחלק חווייתי, שבמסגרתו ישתתפו תלמידי הצפון בתחרות מחוזית. התחרות תתקיים בשני שלבים – בשלב הראשון יבחרו התלמידים בכל אחת מ-94 הרשויות המקומיות במחוז את הציפור היישובית בבחירות דמוקרטיות. בשלב השני יבחרו כל תלמידי המחוז את "הציפור של הצפון". הציפור שתיבחר תוכרז כסמל מחוזי מייצג. בשבוע שעבר התקיים בלשכת מנהלת המחוז, אורנה שמחון, מפגש בנושא הפרויקט, בהשתתפות ד"ר יוסי לשם, זיאולוג ומומחה בינלאומי לצפרות, נציגי המשרד לאיכות הסביבה והפרנטים המחוזיים לקיימות ואקולוגיה, נפתלי מדר וזוהר חגיבי. במפגש נמסר, בין היתר, כי מפתחי הפרויקט מתכוונים לגייס את המלחינה, נורית הירש, להלחין עבורו לחן מיוחד. כמו כן הוחלט במפגש כי בתום הפרויקט תתקיים תערוכה מחוזית של עבודות התלמידים, שכותרתה – "תלמידים מצירים ושרים ציפורים". תוכנית הלימודים של הפרויקט תכלול פרקים בגיאוגרפיה, לימודי הסביבה, מדעים וביולוגיה. בין הנושאים שבהן תעסוק התוכנית: הציפורים בצפון, בתי הגידול ודרכי הקינון שלהן; הציפור בתנ"ך, בקוראן, במסורות ובמורשות; נדידת ציפורים; ציפורים מוכרות הנמצאות בקרבת הבית וכן תנשמות ובזים כמדבירים ביולוגיים בחקלאות.

מהמחוז נמסר כי במתכונת הניסוי של הפרויקט ישתתפו 20 כיתות מבתי"ס יסודיים וחטיבות ביניים במגזר היהודי ובמגזר הערבי.

■ תוכנית חינוכית ליום זכויות הצרכן הבינלאומי – יום זכויות הצרכן הבינלאומי יחולל ב-15.3.2010. לקראת היום הפיקו משה"ח, משרד התמ"ת והמועצה לצרכנות תוכנית חינוכית להגברת המודעות בקרב התלמידים לזכויות הצרכן ולטיפול צרכנות נבונה. שיאה של התוכנית הוא תחרות ארצית לעיצוב כרזות, בנושאים "זכויות הצרכנים" ו"טיפול צרכנות נבונה". התחרות מיועדת לתלמידי כיתות ט' ו-י'.

כהכנה לתחרות יתבקשו התלמידים להגדיר את הכלל העיקרי, לדעתם, שצריך להנחות את הצרכן בעת רכישת מוצר או שירות. לאחר מכן יפיקו התלמידים כרזות פרסומיות, שבהן יבטאו את הכלל שגיבשו. בעקבות הפעילות בכיתות, יקיים כל ביי"ס תחרות כרזות. הכרזה שתיבחר תישלח לתחרות הארצית. 12 הכרזות שיעלו לשלב הארצי

יוזמות חינוכיות

■ הטכניון ערך יום חשיפה למקצועות המדעים לתלמידים המצטיינים – 230 תלמידים מצטיינים מכיתות ט' בבתי"ס על יסודיים בחיפה, השתתפו לאחרונה באירוע בשם "ספלאש 2009", שערך הטכניון. מטרת האירוע הייתה לחשוף בפני התלמידים את מסלולי הלימוד במקצועות המדעים בטכניון, ולהגביר את המוטיבציה שלהם לבחור ללמוד מקצועות אלו בתיכון.

האירוע כלל הרצאות וסדנאות, שאותם העבירו סטודנטים מצטיינים ומרצים מהפקולטות השונות בטכניון.

בין נושאי הסדנאות; תורת המשחקים, מבנה נתונים, תורת הקוונטים ואסטרופיזיקה. כמו כן שולבו באירוע סדנאות הפגה של ריקודי סלסה, ניווט, טיסנאות ודרמה.

את האירוע פתחה דיקן הסטודנטים, פרופ' מיכל גרין. פרופ' גרין הדגישה בדבריה כי בטכניון יש מגוון של תחומי לימוד במדעים, כלכלה וחברה, בנוסף לתחומי ההנדסה.

לאירוע החשיפה בטכניון שימש כמודל אירוע דומה, המתקיים מזה כ-25 שנה באוניברסיטת MIT בבוסטון שבארצות הברית. באירוע ב-MIT

של התחרות, יוצגו להצבעת הגולשים באתרי האינטרנט של המועצה לצרכנות, משה"ח ומשרד התמ"ת. במקביל ייבחנו הכרזות על ידי צוות שיפוט מקצועי, שבו ייטלו חלק נציגים ממשה"ח, משרד התמ"ת והמועצה לצרכנות וכן פרסומאים בכירים.

אירוע הגמר של התחרות יתקיים בוועדת הכלכלה של הכנסת ביום הצרכן הבינלאומי. ליוצרי הכרזה הזוכה בתחרות יוענק פרס בסך 6,000 ש"ח.

אתר הפרויקט;

http://www.consumers.org.il/category/yom_hatzarchan
■ לומדים מדעים בראי היהדות – תלמידי כיתה ז' האקדמית (כיתת מצטיינים) בבי"ס אורט רבין בגן יבנה, משתתפים השנה בתוכנית לימודים חדשה בשם "המדע בראי היהדות".

בתוכנית משולבים לימודים של עקרונות מדעיים, שהופיעו במקורות היהודיים, וניסויי מעבדה המאמתים אותם. שיטת הלימוד בתוכנית מבוססת על המורשת היהודית של לימוד בחברות. לדברי מרכזת תוכנית מורשת בביה"ס, סיגל סמילה, שפיתחה את התוכנית;

בתוכנית משולבים לימודים של עקרונות מדעיים, שהופיעו במקורות היהודיים, וניסויי מעבדה המאמתים אותם.

"הלימוד בחברותא מחזק את הקשר בין הלומדים, ומעצים את אחריותם לתהליך הלמידה. צורת למידה זו, המעוגנת בשורשי מורשת ישראל, מעודדת שיח דיאלוגי בין המשתתפים בקבוצה, שאלית שאלות, הבעת דעה אישית, כמו גם תרגול יכולת ההקשבה ויצירת תרבות דיבור דיון".

במסגרת אחד מהשיעורים בתוכנית למדו התלמידים על קביעתו של הרמב"ם, בספר "משנה תורה" שפורסם בימי הביניים, כי האדם זקוק לשמונה שעות שינה ביממה. התלמידים למדו גם על מחקרים מדעיים עכשוויים, הקובעים שאכן זהו מספר שעות השינה הרצוי לאדם מבחינה בריאותית. כמו כן למדו התלמידים על הסכנות הבריאותיות הטמונות במספר מועט מדי של שעות שינה.

בבי"ס אורט רבין מתקיים מסלול אקדמי מזה כשש שנים, בכיתות ז'-י"ב. בכיתות המשתתפות במסלול מתקיימים לימודים מואצים לבגרויות. כמו כן משתלבים תלמידי הכיתות בשכבות י'-י"ב בלימודים אקדמיים לקראת תואר ראשון באוניברסיטת תל אביב, כסטודנטים מן המניין.

משתתפים מידי שנה כ-2,000 תלמידי תיכונים וכ-500 סטודנטים. **■ בבתי"ס ברעננה הותקנו מערכות לאיסוף מי גשמים** – עיריית רעננה התקינה בבתי"ס היסודיים היובל ויחדיו מערכות לאיסוף מי גשמים. כל מערכת אוספת את מי הגשמים מגגות ביה"ס אל שורה של מיכלי אגירה. מהמיכלים מוזרמים המים ישירות למיכלי ההדחה בחדרי השירותים. בכל ביי"ס מוצבים שמונה מיכלים, בקיבולת של 2,000 ליטרים כל אחד.

מעיריית רעננה נמסר, כי הפרויקט מצליח מאוד. כך, לדוגמה, באחד מהימים הגשומים בחודש דצמבר נאספה במיכלים בכל ביי"ס כמות של 16 אלף ליטר מים.

עוד נמסר, כי המערכת מאפשרת חיסכון משמעותי בצריכת המים בבתי"ס, ומהווה נדבך נוסף בפעילות המגוונת להטעמת ערכי שמירת הסביבה ולהתנהגות החוסכת במשאבי טבע כמו מים, המתקיימת בכל מוסדות החינוך בעיר.

בעקבות הצלחת הפרויקט בשני בתי"ס, מתכננת העירייה להתקין מערכת דומה גם בתיכון אוסטרובסקי.

■ תוכנית מקיפה – מנהלת המחוז, אורנה שמחון, נפגשה בשבוע שעבר בלשכתה עם ראשי המועצה המקומית דבוריה שבגליל התחתון. במפגש הוחלט על תוכנית מקיפה לחיזוק מערכת החינוך העל יסודי ביישוב.

כזכור, בחודש שעבר הורה משה"ח לסגור את התיכון הפרטי למדעים, שפעל בדבוריה כשנתיים באופן לא חוקי. התיכון פעל כשלוחה של תיכון מאר אליאס בעאבלין. עתירת ההורים כנגד הסגירה נדחתה על ידי בית הדין לעניינים מינהליים בירושלים ועל ידי בג"ץ. ההורים שהקימו את ביה"ס הפרטי טענו, בין היתר, כי רמת ההישגים בתיכון הרשמי ביישוב נמוכה, וכי ילדיהם אינם יכולים לממש באמצעותו את הפוטנציאל הלימודי הטמון בהם.

במסגרת התוכנית הוחלט כי המועצה המקומית תעביר את ניהול התיכון הרשמי לאחת מהרשות הטכנולוגיות, החל משנת הלימודים תשע"א. עוד הוחלט, כי במהלך תקופת הביניים עד להעברת הבעלות על התיכון, יוכלו התלמידים שלמדו בתיכון הפרטי להמשיך ללמוד בקמפוס ביה"ס, אולם הוא יפעל תחת סמל המוסד של התיכון הרשמי. החל משנת הלימודים הבאה יאוחדו שני בתי"ס, וכל התלמידים ילמדו במבנה התיכון הרשמי.

■ מינויים חדשים – במחוז צפון הוכרז בשבוע שעבר על מספר מינויים חדשים של מפקחים במגזר הלא יהודי, שנבחרו במכרז.

בין היתר נבחר גילאל אסעד, שכהן עד כה כמפקח כולל בחינוך הדרוזי, לתפקיד מרכז הפיקוח הדרוזי והצ'רקסי בצפון. אסעד מחליף בתפקיד את מונהא פארס, שהתמנה לאחרונה כממונה הארצי על המגזרים הדרוזי והצ'רקסי במשה"ח. כמו כן מונה מנהל ביה"ס היסודי ריינה ב', מוסא סופיאן, למפקח כולל במגזר הערבי. בחינוך הקדם יסודי מונתה גסון פארס חטיב למפקחת על גני הילדים במגזר הדרוזי, ואחלאס סייד אחמד – למפקחת על גני הילדים בחינוך המוכר שאינו רשמי.

מחוז חיפה

■ רב תרבותיות – מנהל המחוז, אהרון זבידה, וכ-20 מפקחים, ביקרו בשבוע שעבר בבית"ס אחמדיה ובמסגד של העדה האחמדית בשכונת כבאביר בחיפה. העדה האחמדית היא פלג מוסלמי, שנוסד בהודו

במאה ה-19, המטיף לנאורות, שלום ואהבה לאחר.

הביקור התקיים במסגרת פעילות בנושא "רב תרבותיות", שבה נוטל חלק פורום המפקחים במחוז.

לדברי מנהלת הפורום, אריאלה אשכנזי, "בשל ההטרונגיות של האוכלוסייה במחוז, מוקדש מקום נכבד לדיאלוג בין המגזרים

הביקור התקיים במסגרת פעילות בנושא "רב תרבותיות", שבה נוטל חלק פורום המפקחים במחוז.

השונים ולפעילות משותפת עמם". בבית"ס אחמדיה לומדים 215 תלמידים. הסיור נפתח במפגש עם המנהלת, נסרין עודה, וצוות ביה"ס. במפגש השתתף גם ראש העדה האחמדית בחיפה, האמיר מוחמד שריף.

במפגש נמסר למפקחים, כי חזון ביה"ס מבוסס על האמונה של העדה האחמדית, הקוראת לשלום עולמי.

עוד נמסר, כי תלמידי ביה"ס משתתפים בתוכנית טלוויזיה להוראת השפה הערבית של תחנת הטלוויזיה האחמדית, המשדרת מבריטניה לחברי העדה ברחבי העולם. תכני התוכנית נבנים על ידי נציגי העדה, בשיתוף עם המורות לערבית בביה"ס.

במהלך הביקור גם צפו המפקחים במספר שיעורים ובהם; שיעור על "חג החגים" המשותף לשלוש הדתות, שהתקיים בכיתה א', שיעור מתוקשב בעברית, שהתקיים בכיתה ג', ושיעור בנושא כישורי חיים עם יועצת ביה"ס, שהתקיים בכיתה ו'.

מנח"י

■ תקציב – עיריית ירושלים הודיעה בשבוע שעבר כי תקציבה לשנת 2010 יעמוד על 3,593 מיליוני שקלים, ותקציב הפיתוח – על 760 מיליון ש"ח.

מעיריית ירושלים נמסר, כי תקציב החינוך יהיה ב-2010 כ-600 מיליון ש"ח, 40 מיליון ש"ח יותר מאשר ב-2009. התוספת בתקציב החינוך תוקצה בעיקר להשקעה בשיפור איכות ההוראה והניהול ובתוכניות חינוכיות. חלק מתוספת התקציב הוקצה לביצוע פרויקט "מחשב נייד לכל מורה", שבמסגרתו יחולקו, בשלב הראשון, מחשבים ניידים לכ-1,000 מורים מ-43 בתי"ס בעיר. כמו כן יגדלו התקציבים המיועדים לשיפוץ מבני החינוך. למערכת

החינוך במגזר הערבי במזרח העיר יוקצה תקציב בסך מיליון ש"ח עבור תחזוקת בתי"ס. כמו כן הוקצו 7.8 מיליון ש"ח מתקציב הפיתוח לבניית מבני חינוך ומבני ציבור במזרח העיר. 5 מיליון ש"ח הוקצו לבניית כיתות במגזר החרדי.

עוד נמסר, כי ראש עיריית ירושלים, ניר ברקת, גייס תרומות בסך של כ-4.5 מיליון ש"ח לפרויקטים לקידום החינוך בעיר. התרומות מיועדות למחשוב בתי"ס, תגבור לימודי לקראת הבגרות בתיכונים, שיפור חזות מבני מוסדות החינוך ועוד.

מחוז דרום

■ מצוינות בניהול – פרס מנח"ל משה"ח על מצוינות בניהול לשנת 2008, הוענק בשבוע שעבר למנהלת מחוז דרום, עמירה חיים. חיים מכהנת מזה כתשע שנים בתפקיד. הפרס הוענק בטקס פרס העובד המצטיין של משה"ח, שהתקיים בבנייני האומה בירושלים. בטקס השתתפו שר החינוך, גדעון סער, סגן השר, חבר

מהמחוז נמסר, כי הפרס הוענק לעמירה חיים על פועלה לקידום מערכת החינוך בדרום.

הכנסת הרב מאיר פרוש, יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, חבר הכנסת זבולון אורלב, צמרת משה"ח, מקבלי הפרסים ובני משפחותיהם.

מהמחוז נמסר, כי הפרס הוענק לעמירה חיים על פועלה לקידום מערכת החינוך בדרום. עוד נמסר, כי חיים זכתה להוקרה רבה מראשי הממשלה, שכהנו בשנים האחרונות, וממבקר המדינה, על חלקה בהכנת התשתית החינוכית הנרחבת לקליטת התלמידים מפוני גוש קטיף. בנוסף לכך שודרג תחת ניהולה התקשוב במוסדות החינוך במחוז, בתי"ס רבים צוידו בלוחות אינטראקטיביים ומורים רבים – במחשבים ניידים. מהמחוז נמסר עוד, כי חיים הנהיגה במגזר הבדואי בדרום מהלכים פדגוגיים משמעותיים לשיפור איכות המנהלים, התמקצעות המורים וקידום החינוך המיוחד. כמו כן הנהיגה מנהלת המחוז ביישובים, שהיו נתונים תחת מתקפת טילים במהלך מבצע "עופרת יצוקה", מערך של למידה מרחוק, באמצעות האינטרנט, ותגבורים לבגרויות במרחבים בטוחים.